

Tutkijahuonestipendi
Granö-keskus Villa Tammekann, Tartto
Laura Ipatti

Matkaraportti 14.-25.11.2016:

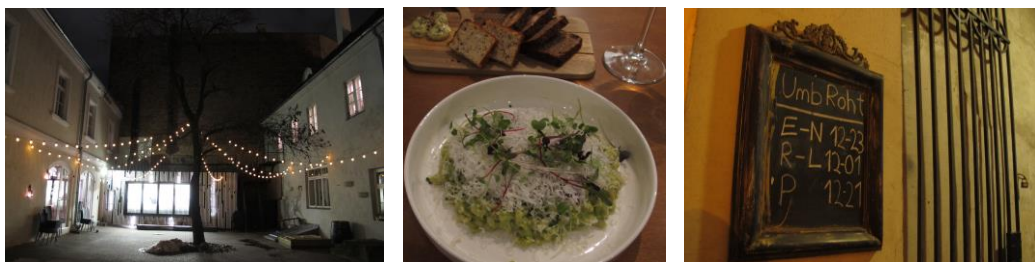
Työn ja mielen rauhaa Tartossa – Tutkijahuonestipendiaattina Villa Tammekannissa

Majoituin Tarton Granö-keskus Villa Tammekannissa kaksi viikkoa marraskuussa 2016 Turun Yliopistosäätiön tutkijahuonestipendillä. Hain tutkijahuonepaikkaa säätiön nettisivujen hakuilmoituksen perusteella juurikaan Tarttoa tai itse Villaa tuntematta mutta sitäkin ihastuneempana kauniisiin kuviin Tammekannin esittelytiedoissa. Työssäni Turun yliopiston tutkijakoulu UTUGS:n tohtorikoulutettavana päivät laitoksella tutkimus- ja opetustehtävissä ovat usein hektisiä, ja toivoin löytäväni Tartosta rauhallisen irtioton arjesta syventyäkseni väitöskirjan kirjoitustyöhön. Toiveeni toteutui täydellisesti.

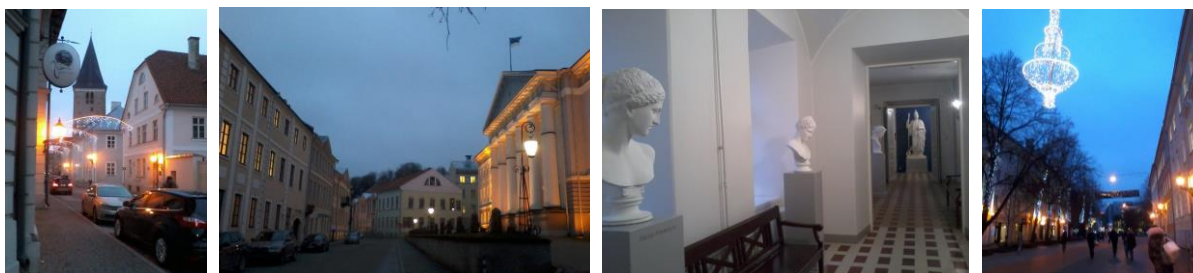
Kuvat: Marraskuun pihamaisemia Turun ja Tarton yliopistojen Granö-keskus Villa Tammekannissa.

Aikaa Villa Tammekannissa kuvaavat hyvin sanat säännöllisyys, keskittyminen, työrauha ja – näiden seurauksena – mielenrauha. Kello kahdeksan kokoonnuimme kahden muun Turun yliopiston tutkijan kanssa (molemmat työstivät itseni tavoin väitöskirjojaan, joten hedelmälliset keskustelut työtavoista ja väitösprosessin haasteista olivat taatut!) joka aamu aamiaiselle Tammekannin kodikkaaseen keittiöön, jonne emäntämme Ivi oli kattanut monipuolisen aamiaisen myslieineen, kananmunineen, leikkeleineen ja tietenkin ison pannullisen kahvia. Tavaksemme muodostui kerrata päivän kirjoitustavoitteita ja yhteisiä lounassuunnitelmia aamiaisella, jonka jälkeen kukin vetäytyi huoneensa hiljaisuuteen. Lounasaika kokosi meidät taas yhteen purkamaan työsaavutuksia johonkin Tarton vanhan keskustan monista kahviloista tai ravintoloista. Suosikkipaikakseni muodostui mutkattoman tunnelmansa ja nopean palvelunsa (edulliset hinnat olivatkin selviö) takia Ülikooli Kohvik, Tarton yliopiston päärakennuksen viereinen jazz-baarinakin toimiva kahvila-ravintola (<http://www.jazzklubi.ee/virtuaaltuur/> ; <https://www.facebook.com/YlikooliKohvik/>). Päivittäin vaihtuvalta lounaslistalta löytyi lihaisa valikoima kanaa, possua, lammasta... maittavan lisukesalaatin kera – kasvisruokapuoli kylläkin loisti poissaolollaan. Päivällisaikaan yritimme peräti kolmesti (jolloin jo onnistikin) saada pöydän kuulemma kaupungin parhaaksi rankatusta ravintola Umb Rohtista (<http://www.umbroht.ee/> ; https://www.tripadvisor.fi/Restaurant_Review-g274959-d10133388-Reviews-Restoran_Umb_Roht-Tartu_Tartu_County.html), jonka moderni, lähiruokaa hyödyntävä anti edusti Ülikooli Kohvikin perinteisemmän menyyntä täydellistä vastakohtaa. Sinnikkyys palkittiin – ateriamme oli raikas, kasvispitoinen sekä kauniisti ja ennakkoluulottoman luovasti toteutettu (enpä ollut ennen maistanut jäkälää!) poikkeuksellisen loistava makuelämys. Kokonaisuudessaan tällä reseptillä arjestamme muodostui todella toimiva työskentelykonsepti.

Kuvat: Tarttolaiset ravintolat tarjoilivat sekä perinteisiä liharuokia että raikasta lähiruokaa.

Kaksitoista päivääni (maanantaista seuraavan viikon perjantaihin) Tammekannissa kuluivat kahden työprojektin, väitöskirjan yhden pääluvun sekä artikkelikäsikirjoituksen review-korjausten, parissa. Tutkimusaiheeni, Suomen tunnetuksi tekeminen ja Suomi-kuvan historia Japanissa, vei minut arkistoaineistoni kautta sukellukselle Tartosta kovin kaukaiseen maailmaan, vuoden 1970 Osakan maailmannäyttelyyn ja siellä Pohjoismaiden paviljonkiin. Tavoitteeni oli käydä läpi ja analysoida kotimaisista ministeriölähteistä koottua materiaaliani mahdollisimman laajasti tutkijahuonevierailun aikana sekä kirjoittaa keskeinen runko käsittelyluvulle, mikä onnistuikin hyvin. Jaoin loppujen lopuksi aikani puoliksi – viikko yhtä, toinen toista tehtävää – ja ehdin kuin ehdinkin lukea myös artikkelikäsikirjoituksen vaatiman lisäkirjallisuuden sekä edetä tämänkin kirjoitustehtävän parissa. Kahdessatoista päivässä huomasin saaneeni aikaan sekä enemmän että laadukkaampaa kuin vastaavassa ajassa koti-Turussa olisi tavallisesti ollut mahdollista. Syventyminen väitösa aiheeseen sai tekstin virtaamaan, ”langat yhdistymään” ja johtopäätöksiä putkahtelemaan mieleen päivin öin, mikä synnytti miellyttävän projektinhallinnan tunteen.

Kuvat: Ülikooli Kohvik, Tarton yliopiston päärakennus patsaineen, ja kävelykadun jouluvaloja.

Työskentelyä rytmittivät myös erinomaiset ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet. Villa sijaitsee puistojen täplittämässä Tähtveren puutarhakaupunginosassa ”yläkaupungilla”, joka on paitsi arkkitehtuuriltaan erittäin kiinnostava – aluetta hallitsee yhtenäinen 1920-30-lukujen pienkivitalojen symmetriseksi suunniteltu, esplanadimaisen puistotien ympärille sijoitettu idyllinen kaava – myös kävelijäystävällinen ja mittasuhteiltaan mukavan pieni. Lenkkireitti heti Tammekannin portilta avautuvassa, Tarton Laululavalle laskeutuvassa puistossa oli suosittu, samoin matka turkulaisvieraan tutuin maisemin tervetulleeksi toivottavaan jokirantaan, josta puistoja jatkui myös ”toispuol jokka”. Erittäin iloiseksi yllätykseksi osoittautui vastapäätä Tammekannia sijaitseva tanssikoulu ja tenniskeskus, Tähtvere Tantsukeskus (<http://tartutants.ee/>) / Tähtvere Tennisekeskus (<http://www.tartutennis.ee/tennisekeskus/>), jossa laadukkaille ja hauskoille zumbatunneille pääsi kertamaksulla (6 e / kerta, opiskelijat 5 e, suomalainen jatko-opiskelijakortti käy) mukaan jokaisena arki-iltana ilman ennakoilmoittautumista. Tanssikoulun uudet ja siistit tilat, pitkä palkintopokaalien rivistö käytävävitriineissä, ystävälliset opettajat ja kruununa katossa lattarirytmille tunnelmaa

luonut peilipallo tekivät kaikki lähtemättömän vaikutuksen ja vapauttivat täydellisesti niskajumit kirjoituspäivien päätteeksi.

Kuvat: Raatihuoneen kuusta koristellaan. Jokimaisemia keskustasta ja puutaloja yläkaupungilta.

Kaiken kaikkiaan tunsin Tartossa eläneeni terveellisempää, tasapainoisempaa ja tuotteliaampaa työelämää kuin aikoihin. Yläkertahuoneeni oli mukava, ja vaihtelua etsiessäni siirryin ajoittain aamupäivisin myös Villan tyylikkääseen funkkisolohuoneeseen kirjoittamaan. Pari kertaa viikossa lämmitimme saunan. Erityisen lisänsä talon rauhoittavaan tunnelmaan antoi sisustus – seesteiset harmaan sävyt, toimivat muodot, kauniit puulattiat, Alvar Aallon Artek-kalusteet ja -valaisimet, ja pisteenä i:n päällä talon vaiheita ja menneitä asukkeja esittelevät valokuvat. Historian läsnäolo talossa kiehtoi historianopiskelijaa. Saapuessani Tarttoon Villan puutarhaan pyrytti raskas lumi, lähtiessäni myöhäissyksyn marjat ja pakkasen puraisemat omenat olivat jo paljastuneet mustien oksien piirtämään maisemaan – kummallakin tavalla pihamaan luonto oli levollinen näky alakerran parhailta kirjoituspaikoilta.

Tartto teki vaikutuksen myös kiinnostavana ja nuorekkaana historiallisena kaupunkina kivijalkakuppiloineen, Suutelevine opiskelijoineen (<https://www.visitestonia.com/fi/suutelevat-opiskelijat-veistos>), joulukoristeineen ja erikoisine puutaloarkkitehtuureineen. Myös kaikki modernit kaupalliset mukavuudet löytyivät keskustasta tutuista pohjoismaisista muotimerkeistä suomalaisen apteekkiketjun ja erinomaisesti varustetun tavaratalon (<http://www.tartukaubamaja.ee>; erityisesti ruokaosaston herkut olivat helpottava löytö!) palveluihin.

Kuvat: Tallinnan joulutorin kautta kotiin.

Kahden viikon vierähdettyä liiankin nopeasti päätin, että paikalle on ehdottomasti palattava turistina. Kotimatka sujuikin sitten kätevästi samoin neuvoin kuin olin Tarttoon sutjakkaasti saapunut: luksusbussilla parin tunnin matka vei siistin maaseudun halki Tallinnaan (<http://www.visitestonia.com/fi/matkustus-ja-liikennevalineet>), sieltä – toki vanhankaupungin joulutorin kautta – matka jatkui laivaan ja Katajanokan terminaalista bussilla suoraan Turkuun.

Kiitos Villa Tammekann tuotteliaasta, rentouttavasta ja inspiroivasta kaksiviikkoisesta!